

دانشکده علوم ریاضی

دانشگاه فردوسی مشهد

دانشگاه فردوسی مشهد

دانشکده علوم ریاضی و آمار

جهت اخذ درجه کارشناسی ارشد در رشته ریاضی محض
گرایش هندسه - دستگاههای دینامیکی

عنوان :

نقاط هموکلینیک ، بازگشتی و زنجیر بازگشتی از دیفیومورفیسم های حافظ حجم بدون ژنریک

استاد راهنما :

دکتر بهمن هنری

استاد مشاور :

دکتر علیرضا زمانی بهبادی

نگارنده :

اعظم احسانی سخ آبادی

فهرست مندرجات

۲	مقدمه
۴	۱ نمادها و تعاریف مقدماتی
۴	۱.۱
۲۰	قضیه C^1 – پایدار سایه‌ای ، مجموعه‌های زنجیر بازگشتی و قویاً زنجیر بازگشتی	۲
۲۱	۱.۲ مجموعه‌های زنجیر بازگشتی
۲۴	۲.۲ قضیه C^1 – پایدار – سایه ای
۵۰	۳.۲ مجموعه‌های قویاً زنجیر بازگشتی روی منیفلدهای نافشرده
۵۶	۳ سایه ای و بازگشتی
۵۶	۱.۳

مقدمه

یک بخش مهم در مطالعه یک دستگاه دینامیکی، دریافت نسخه های منیفلدهای پایدار (و منیفلدهای ناپایدار)، جاذب ها و مجموعه های زنجیر بازگشتی سیستم دینامیکی می باشد. در این مقاله M یک منیفلد و $M \rightarrow M : f$ یک دیفیومورفیسم حافظ حجم (نه لزوماً C^1 ژنریک) در نظر گرفته شده است. زیا^۱ [۲۰] نشان داد که به طور ژنریک نقطه های تناوبی هذلولوی p از f دارای نقطه های هموکلینیک است و بعلاوه نقاط هموکلینیک p در منیفلد پایدار و منیفلد ناپایدار p چگال هستند. اما یکی از اهداف این مقاله بدست آوردن نتیجه ای مشابه بدون فرض ژنریک بوده است. اهداف اصلی این رساله عبارتند از (۱) بدست آوردن رابطه ای بین مؤلفه های زنجیری C^1 - سایه ای - پایدار و هذلولوی بودن منیفلد، (۲) بیان رابطه ای بین پایداری لاگرانژ f و زنجیر بازگشتی بودن M ، (۳) بدست آوردن رابطه ای بین نقاط زنجیر بازگشتی و نقاط هموکلینیک.

مقالات اصلی به کار برده شده در این رساله عبارتند از

1. Bonatti,C., Crovisier,S.:Récurrence et générnicité, Invent.Math. 158 (2004), 33-104.
2. Jaeyoo Choy, Hahng-Yun Chu ,Min Kyu Kim:On homoclinic points , recurrences and chain recurrences of volume-preserving diffeomorphisms whithout genericity,(Submitted on 7 Apr 2009).

Xia^۱

3. Wen,X., Gan,S., Wen,L.: C^1 -stably shadowable chain components are hyperbolic
J.Differential Equations 246 (2009),340-357.

این رساله شامل سه فصل می باشد. در فصل اول نمادها و تعاریف مقدماتی مورد نیاز این رساله جمع آوری شده است. فصل دوم خود شامل سه بخش می باشد. در بخش اول به بررسی نقاط زنجیر بازگشتی در منیفلد های فشرده و حافظ حجم می پردازیم. در بخش دوم با فرض فشردگی M وجود مجموعه‌ی مانده در $Diff_{\omega}^1(M)$ را اثبات می کنیم و همچنین اثبات می کنیم که با اضافه کردن شرط همبندی روی منیفلد، زنجیر بازگشتی بودن منیفلد بدست می آید. در ادامه‌ی این بخش شرط معادل C^1 – پایدار – سایه‌ای را بیان و اثبات می کنیم. در بخش سوم نیز به بررسی نقاط قویاً زنجیر بازگشتی در منیفلدها نه لزوماً فشرده می پردازیم. فصل سوم این رساله شامل قضایا و نتایجی است که اهداف اصلی را بیان و اثبات می کند.

فصل ۱

نمادها و تعاریف مقدماتی

۱.۱

فرض کنیم M یک منیفلد مشتق پذیر n بعدی و $M \rightarrow M$ یک C^1 دیفیومورفیسم باشد.

تعریف ۱.۱.۱ یک n -صورت روی M عبارت است از نگاشتی مانند $\theta_p : p \rightarrow T_p M$ که θ یک n -تانسور متناوب روی $T_p M$ است.
یک n -صورت ω روی M که هیچ جا صفر نمی شود را یک صورت حجم خوانند.
یک ۲-تانسور θ روی $T_p M$ ناتباهیده نامیده می شود اگر $\theta(X, Y) = 0$ برای هر $X, Y \in T_p M$.

یک صورت سادکی ω روی M عبارتست از یک ۲-صورت هیچ جا تباهیده روی M . فرض کنیم ω یک دو صورت هیچ جا تباهیده باشد. اگر $p \in M$ ای موجود باشد که $(\omega \wedge \dots \wedge \omega)_p = 0$ آنگاه برای $X \neq Y$ و برای هر $(X, Y) \in T_p M$ داریم $\omega(X, Y) = 0$ و لذا برای هر $X, Y \in T_p M$ که متناظر با ناتباهیدگی ω است. لذا ناتباهیدگی ω شبیه ضرب گوهای $\frac{n}{2}$ دفعه ای $\omega \wedge \dots \wedge \omega = 0$ است که یک صورت حجم روی M تعریف می کند. بنابراین وقتی صحبت از یک صورت سادکی می کنیم، n زوج فرض می شود.

تعريف ۲.۱.۱ ۲ - صورت θ را روی M مشتق پذیر خوانیم اگر برای هر همسایگی مختصاتی $\beta_{ij} : p \in U \rightarrow \theta_p(\varphi_*^{-1}(\frac{\partial}{\partial x_i}|_p), \varphi_*^{-1}(\frac{\partial}{\partial x_j}|_p))$ توابع (U, φ) مشتق پذیر باشند.

تعريف ۳.۱.۱ ۲ - منیفلد مشتق پذیر M را منیفلد ریمانی از بعد n نامیم اگریک ۲-صورت متقارن، مثبت معین و مشتق پذیر مانند Φ روی M موجود باشد. Φ را متریک ریمانی روی M خوانند.

فرض کنیم M یک منیفلد ریمانی از بعد n و Φ متریک ریمانی روی M باشد. برای $p \in M$ ، فرض کنیم (U, φ) یک همسایگی مختصاتی باشد با $\varphi(U) = O \subseteq \mathbb{R}^n$ و فرض کنیم $x = \varphi(p)$. در این صورت تعریف می کنیم $E_{ip} = \varphi_*^{-1}(\frac{\partial}{\partial x_i}|_p)$ و قرار $E_{ip} = g_{ij}(p) = \Phi_p(E_{ip}, E_{jp})$ جایی که E_{ip} و E_{jp} می دهیم $g_{ij}(x) = g_{ij} \circ \varphi^{-1}(x)$.

فرض کنیم $\sigma \in \mathcal{B}(M)$ ، v جبر تولید شده توسط مجموعه های باز M باشد. برای یک تابع بورل اندازه پذیر v که محمل v ، یعنی بستار نقاطی از دامنه v که مقادیر v در آن نقاط مخالف صفر است، روی دامنه یک همسایگی مختصاتی قرار گرفته است انتگرال به صورت زیر بیان می شود

$$\int v dv = \int v(x) \sqrt{g(x)} dx$$

جایی که $g(x) = \det G(x)$ و $v(x) = v \circ \varphi^{-1}(x)$ که درایه های ماتریس $G(x)$ عبارتند از $g_{ij}(x)$

برای $E \subseteq M$ ، تابع χ_E که به صورت

$$\chi_E = \begin{cases} 1 & x \in E \\ 0 & x \notin E \end{cases}$$

تعریف می شود را در نظر می گیریم. اگر $E \in \mathcal{B}(M)$ و اگر E در دامنه φ یک همسایگی مختصاتی مانند (U, φ) قرار داشته باشد اندازه χ_E لبگ E را به صورت زیر تعریف می کنیم

$$m(E) = \int_E dv = \int_{\varphi(E)} \sqrt{g(x)} dx.$$

زیر مجموعه‌ی فشرده از M بسته است پس لبگ اندازه پذیراست و با توجه به تعریف اندازه لبگ از اندازه‌ی متناهی می‌باشد. بنابراین گوی‌های بسته با شعاع‌های متناهی از اندازه‌ی متناهی هستند.

تعریف ۴.۱.۱ برای منیفلد M و C^1 دیفریومورفیسم $f : M \rightarrow M$ نگاشته‌ای

$$f^* : T_{f(p)}M^* \rightarrow T_pM^* \quad \text{و} \quad f_* : T_pM \rightarrow T_{f(p)}M$$

(که T_pM^* فضای دوگان TpM است) را به ترتیب به صورت $f_*(X_p)g = X_p(g \circ f)$ (تعاریف می‌کنیم. آنگاه $(f^*\omega)_p(X_{1p}, \dots, X_{np}) = \omega_{f(p)}(f_*X_{1p}, \dots, f_*X_{np})$ و $f^*\omega = \omega$ را حافظه نامیم.)

لم ۵.۱.۱ فرض کنیم ω یک صورت سادکی است و f حافظه ω . در این صورت f حافظ حجم است.

برهان. چون $\omega \wedge \cdots \wedge \omega = f^*(\omega) \wedge \cdots \wedge f^*(\omega) = \omega \wedge \cdots \wedge \omega$ (از [۳] را ببینید) لذا لم برقرار است. \square

لم ۶.۱.۱ اگر $f : M \rightarrow M$ حافظ حجم باشد، آنگاه f حافظ اندازه است یعنی برای یک زیر مجموعه‌ی لبگ اندازه پذیر $E \subseteq M$ داریم $m(E) = m(f(E))$.

برهان. فرض کنیم (U, φ) همسایگی مختصاتی است با $U \subseteq O$ و $\varphi : U \rightarrow O$ که O زیر مجموعه‌ی بازی از \mathbb{R}^n است، در این صورت

$$\psi = \varphi \circ f^{-1} : f(U) \rightarrow O$$

فصل ۱ . نمادها و تعاریف مقدماتی

۷

یک همسایگی مختصاتی است که $f(E) \subseteq f(U)$. بنابراین

$$m(f(E)) = \int_{\psi(f(E))} \sqrt{g'(x)} dx$$

که $g'(x) = \det G'(x)$ عبارتند از درایه های $G'(x)$

$$g'_{ij}(x) = g_{ij} \circ \psi^{-1}(x) = g_{ij} \circ f \circ \varphi^{-1}(x) = \Phi_{f \circ \varphi^{-1}(x)}(E_{if \circ \varphi^{-1}(x)}, E_{jf \circ \varphi^{-1}(x)})$$

$$= \Phi_{f(p)}(E_{if(p)}, E_{jf(p)}) = \Phi_{f(p)}(f_*(E_{ip}), f_*(E_{jp}))$$

زیرا

$$E_{ip} = \varphi_*^{-1}\left(\frac{\partial}{\partial x_i}|_p\right) \implies E_{if(p)} = (\varphi \circ f^{-1})_*^{-1}\left(\frac{\partial}{\partial x_i}|_p\right) = (f^{-1})_*^{-1} \circ \varphi_*^{-1}\left(\frac{\partial}{\partial x_i}|_p\right) = f_*(E_{ip})$$

بنابراین اگر $\omega = f^*\omega$ آنگاه

$$g'_{ij}(x) = \Phi_{f(p)}(f_*(E_{ip}), f_*(E_{jp})) = \Phi_p(E_{ip}, E_{jp}).$$

همچنین اگر $x \in O$ و $\varphi^{-1}(x) \in E$ آنگاه $\chi_E(x) = 1$

بنابراین $1 = \chi_{f(E)}(X) = m(f(E))$ و در نتیجه

تعریف ۷.۱.۱ فرض کنیم $M \in \mathbb{M}$ یک نقطه‌ی تناوبی هذلولوی با دوره‌ی تناوب k باشد،
منیفلدهای پایدار و ناپایدار به صورت زیر تعریف می‌شوند

$$W^s(p, f) = \{u \in M; \lim_{n \rightarrow \infty} d(f^n(u), f^n(p)) = 0\}$$

$$W^u(p, f) = \{u \in M; \lim_{n \rightarrow \infty} d(f^{-n}(u), f^{-n}(p)) = 0\}$$

تعريف ۸.۱.۱ دنباله‌ی $(x_i)_{i \in \mathbb{Z}}$ در M را یک δ -مدار نمای f خوانیم در صورتی که برای هر

$$d(x_{i+1}, f(x_i)) < \delta, i \in \mathbb{Z}$$

فرض کیم $\epsilon > 0$ مفروض است، گوئیم مدار نمای $(x_i)_{i \in \mathbb{Z}}$ بوسیله‌ی مدار واقعی $(f^i(x))_{i \in \mathbb{Z}}$ از

$i \in \mathbb{Z}$ ϵ -سایه می‌شود در صورتی که برای هر f

$$d(x_i, f^i(x)) < \epsilon.$$

تعريف ۹.۱.۱ دیفیومورفیسم f را دارای ویژگی سایه‌ای خوانیم در صورتی که برای هر $\epsilon > 0$ عددی مانند $\delta > 0$ وجود داشته باشد به طوری که هر δ -مدار نمای آن توسط یک مدار f ، ϵ -سایه شود. در همین چارچوب گوئیم که دیفیومورفیسم f ناسایه‌ای است اگر $\epsilon > 0$ ای وجود داشته باشد، به طوری که برای هر $\delta > 0$ بتوان یک δ -مدار نمایافت که هیچ مداری در M آن را ϵ -سایه نکند.

تعريف ۱۰.۱.۱ نگاشت خطی $\mathbb{R}^n \rightarrow \mathbb{R}^n : L$ ، هذلولوی نامیده می‌شود در صورتی که هیچیک از n ویژه مقدار آن (حساب شده با تکرار آنها) دارای قدر مطلق ۱ نباشند. یک نقطه‌ی ثابت p ازنگاشت مشتق پذیر f را هذلولوی خوانند در صورتی که $D_p f$ ، مشتق آن در نقطه‌ی p ، هذلولوی باشد. نقطه‌ی تناوبی p از f با دوره‌ی تناوب n را هذلولوی خوانیم در صورتی که $D_p(f^n) : T_p M \rightarrow T_p M$ نگاشت خطی باشد. مدار چنین p ‌ای را یک مدار تناوبی هذلولوی گویند.

تعريف ۱۱.۱.۱ نقطه‌ی q را هموکلینیک خوانند در صورتی که نقطه‌ی تناوبی هذلولوی ای مانند $p \neq q$ وجود داشته باشد که $q \in W^s(p, f) \cap W^u(p, f)$

فصل ۱. نمادها و تعاریف مقدماتی

۹

تعريف ۱۲.۱.۱ مجموعه‌ی فشرده f -پایای Λ ، هذلولی نامیده می‌شود اگر کلاف مماسی $T_\Lambda M = \cup_{p \in M} \{p\} \times T_p M$ ، $T_\Lambda M$ یک تجزیه‌ی Df -پایای پیوسته به صورت جمع مستقیم داشته باشد و ثابت‌های $\lambda < c < 1$ وجود داشته باشد به طوری که $E \oplus F$

$$\|Df^{-n}|_{F(f^n(x))}\| \leq c\lambda^n \quad \text{و} \quad \|Df^n|_{E(x)}\| \leq c\lambda^n$$

برای هر $x \in \Lambda$ و $n \geq 0$.

پیوسته بودن تجزیه بدین معنا است که برای هر $p \in M$ نگاشت‌های

$$p \longrightarrow E(p) \quad \text{و} \quad p \longrightarrow F(p)$$

پیوسته باشند. پیوستگی نگاشت $p \longrightarrow F(p)$ یعنی: برای $\epsilon > 0$ مفروض عددی مانند $\delta > 0$ موجود باشد که اگر $d(p, q) < \delta$ آنگاه

$$F(q) \subset C_p^u(\epsilon) = \{v^u + v^s : v^u \in F(p), v^s \in E(p); \|v^s\| \leq \epsilon \|v^u\|\}$$

تعريف ۱۳.۱.۱ فرض کنیم f یک همسان‌ریختی از فضای متریک فشرده X باشد و $p \in X$. مجموعه‌ی امگا-حدی p که به صورت (p, f) نوشته می‌شود عبارتست از مجموعه‌ی نقاطی مانند $q \in M$ که دنباله‌ای از اعداد صحیح n_j وجود داشته باشد که اگر $\infty \rightarrow j$ آنگاه $q = \lim_{j \rightarrow \infty} f^{n_j}(p)$ و $n_j \rightarrow \infty$

قضیه ۱۴.۱.۱ مجموعه‌ی (p, f) ناتهی، بسته و f -پایا است.

برهان. مجموعه‌ی (p, f) ناتهی است زیرا اگر $\mathbb{R} \subseteq \{t_n\}$ به گونه‌ای باشد که $t_n \rightarrow \infty$ آنگاه $\{f^{t_n}(p)\}$ یک دنباله از X است و چون X فشرده است عضوی مانند $q \in X$ را دارد به طوری که $q \in f^{t_{n_j}}(p)$. بنابراین $q \in (p, f)$. همچنین

$\omega(p, f)$ بسته است زیرا فرض کنیم $q \in \omega(p, f)^c$ از طرفی بنابر تعریف $(f^t(p) : t \geq T) \cap V_q = \emptyset$ وجود دارد که $T > 0$ مانند است. همسایگی $V_q \subseteq X$ از q و عددی مانند $t \geq T$ باز است. بالاخره مجموعه $\{f^t(p) : t \geq T\} \cap V_q = \emptyset$ درنتیجه $V_q \cap \omega(p, f)^c = \emptyset$ باز است. پس f همسانریختی است بنابراین $\lim_{n_j \rightarrow \infty} f^{n_j}(p) = q$ آنگاه $f(q) = f(\lim_{n_j \rightarrow \infty} f^{n_j}(p)) = \lim_{n_j \rightarrow \infty} f(f^{n_j}(p)) = f(q)$ یعنی $f(q), f^{-1}(q) \in \omega(p, f)$. \square

تعریف ۱۵.۱.۱ نقطه $X \in q$ را (مثبت) بازگشتی یا امکاً بازگشتی برای f خوانیم در صورتی که $f(q) = q$.

فرض کنیم (X, d) یک فضای متریک و $X \rightarrow X : f$ نگاشتی پیوسته باشد.

تعریف ۱۶.۱.۱ برای $\epsilon > 0$ ، زیرمجموعه U باز ناتهی از X را ϵ -جمع کننده خوانیم در صورتی که برای هر $x \in U$ گوی باز $B_\epsilon(f(x))$ در U جای داشته باشد. U جمع کننده است اگر $\epsilon > 0$ ای وجود داشته که U, ϵ -جمع کننده باشد. به عبارت دیگر f مجموعه U را در یک فاصله ϵ یکنواخت f به درونش می نگارد.

به عنوان مثال اگر $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ با ضابطه $f(x) = \frac{x}{\|x\|}$ تعریف شود آنگاه مجموعه $U = B_1(0)$ ϵ -جمع کننده است.

تعریف ۱۷.۱.۱ فرض کنیم U زیرمجموعه ای جمع کننده از X باشد. مجموعه $A = \bigcap_{n \geq 0} \overline{f^n(U)}$ را مجموعه ای جاذب - مانند مشخص شده توسط U خوانند. در صورتی که X فشرده باشد A را به اختصار جاذب مشخص شده توسط U خوانیم. مجموعه A باز $\bigcup_{n \geq 0} f^{-n}(U)$ را حوضچه ای A نسبت به U خوانند و با $B(A; U)$ نشان می دهند.

لم ۱۸.۱.۱ $B(A; U)$ برابر است با مجموعه ای نقاطی که مجموعه ای ω -حدی آنها در A جای دارد.

برهان . فرض کنیم $p \in \bigcup_{n \geq 0} f^{-n}(U)$ در این صورت نقطه‌ی $q \in U$ و عدد صحیح $n \geq 0$ موجود است طوری که $r = f^{-n}(q) \in \omega(p, f)$. فرض کنیم $\lim_{m_k \rightarrow \infty} f^{m_k - n}(p) = r$. بنابراین $f^{m_k - n}(q) = r$. فرض کنیم V همسایگی دلخواه از r باشد، در این صورت برای هر $n \geq 0$ میتوان m_k را طوری انتخاب کرد که اولًا $n > m_k - n$ و ثانیاً $f^{m_k - n} \in V$. از طرفی چون $f^n(U) \cap V$ جمع کننده است داریم $f^{m_k - n}(q) \in f^n(U) \cap V$. بنابراین $f^{m_k - n}(U) \subseteq f^n(U)$ و این یعنی برای هر $n \geq 0$

$$r \in \bigcap_{n \geq 0} \overline{f^n(U)} = A \quad \text{پس } r \in \overline{f^n(U)}$$

برعکس فرض کنیم $r \in \omega(p, f) \subseteq A$ و $p \in M$. در این صورت اگر آنگاه به ازای هر $n \geq 0$ حال به ازای هر $n \geq 0$ $q_n \in U$ وجود دارد به طوری که $d(f^n(q_n), r) < \frac{\epsilon}{3}$. همچنین دنباله‌ای مانند $\{n_j\}$ موجود است که $\lim_{n_j \rightarrow \infty} f^{n_j}(p) = r$ ، یعنی ای وجود دارد که $d(f^{n_j}(p), r) < \frac{\epsilon}{3}$. ولی

$$d(f^{n_j}(p), f^1(q_1)) \leq d(f^{n_j}(p), r) + d(r, f^1(q_1)) < \epsilon$$

وچون ϵ -جمع کننده است پس $f^{n_j}(p) \in U$ و در نتیجه

لم ۱۹.۱.۱ اگر X فشرده باشد، $B(A; U)$ مستقل از انتخاب مجموعه‌های باز جمع کننده U است.

برهان . فرض کنیم U و U' دو مجموعه‌ی جمع کننده باشند که $\bigcap_{n \geq 0} \overline{f^n(U)} = A$ و $\bigcap_{n \geq 0} \overline{f^n(U')} = A$. اگر $p \notin B(A; U')$ باشد، آنگاه $p \in B(A; U) = \bigcup_{n \geq 0} f^{-n}(U)$ و $f^n(p) \notin U'$ به ازای هر $n \geq 0$

$$f^n(p) \notin U' \tag{۱}$$

از طرفی چون X فشرده است، $\bigcap_{n \geq 0} \overline{f^n(U)} = A$ آنگاه دنباله‌ای مانند

وجود دارد که $\{n_j\}$ بسته است پس با توجه به (۱)،

$f^{n_j}(p) \in M \setminus U'$ و در نتیجه

$$q \notin U' \quad (2)$$

از طرفی $q \in \overline{f(U')}$ پس $p \in \cup_{n \geq 0} f^{-n}(U)$ یعنی $\omega(p, f) \subseteq A$ و بنابراین $d(f(q'), q) \leq \epsilon$. حال فرض کنیم U' - جمع کننده است پس نقطه ای مانند $q' \in U'$ وجود دارد که $d(f(q'), q) < \epsilon$ و بنابراین به خاطر ϵ -جمع کننده بودن U' داریم $q \in U'$ که متناقض با (۲) است. در حالت فشردگی معمولاً حوضچه ای A را به صورت $B(A)$ نشان می دهند.

تعريف ۲۰.۱.۱ نقطه ای $x \in X$ را یک نقطه ای ناسرگردان نگاشت f خوانند در صورتی که برای هر همسایگی باز U از x عدد صحیح مثبتی مانند N وجود داشته باشد که $f^N(U) \cap U \neq \emptyset$.

لم ۲۱.۱.۱ مجموعه ای $\Omega(f)$ بسته و مثبت پایا است. بویژه اگر f دو سویی باشد آنگاه f پایا نیز است. به علاوه در فضای فشرده X ، مجموعه ای نقاط ناسرگردان ناتهی است.

برهان . برای هر $x \in X$ یک همسایگی U از x وجود دارد که به ازای هر $N > 0$ $f^N(U) \cap U = \emptyset$. پس اگر $y \in U$ آنگاه $y \notin \Omega(f)$. بنابراین $(\Omega(f))^c$ باز و در نتیجه $\Omega(f)$ بسته است. این مجموعه مثبت پایا است زیرا اگر $x \in \Omega(f)^c$ و V همسایگی باز دلخواهی از $f(x)$ باشد آنگاه $f^{-1}(V)$ یک همسایگی باز از x است و بنابراین $f^{-1}(V) \cap U \neq \emptyset$ ای موجود است که

$$f^N(f^{-1}(V)) \cap f^{-1}(V) \neq \emptyset$$

یعنی

$$f^{-1}(f^N(V)) \cap f^{-1}(V) \neq \emptyset$$

فصل ۱. نمادها و تعاریف مقدماتی

۱۳

پس $f^N(V) \cap (V) \neq \emptyset$ و در نتیجه $f(x) \in \Omega(f)$. بویژه اگر f دو سوبی باشد، با استدلالی مشابه $f(\Omega(f)) = \Omega(f)$. اگر X فشرده باشد، برای هر $p \in X$ و هر $q \in \omega(p, X)$ یک دنباله از اعداد طبیعی مانند $\{n_j\}$ وجود دارد که $\lim_{n_j \rightarrow \infty} f^{n_j}(p) = q$. فرض کنیم U یک همسایگی باز دلخواه از q باشد، در این صورت ای وجود دارد که اگر $n_j \geq n_{j_0}$ آنگاه $f^{n_j}(p) \in U$. فرض کنیم $k > n_{j_0}$ که $k - n_{j_0} = n_j$. در این صورت

$$f^{n_j}(p) = f^{-k}(f^{n_j}(p)) \in U$$

بنابراین $f^{n_j}(p) \in f^k(U)$. از اینرو

$$f^{n_j}(p) \in f^k(U) \cap U$$

و در نتیجه $\omega(p, X) \subseteq \Omega(f)$. پس $q \in \Omega(f)$. \square

تعریف ۲۲.۱.۱ یک ϵ -زنگیر (ϵ -مدار نما) از x_0, x_1, \dots, x_n برای f عبارتست از دنباله‌ای مانند

$$x_0, x_1, \dots, x_n$$

که برای هر $i < n$ داشته باشیم $d(f(x_i), x_{i+1}) < \epsilon$.

نقطه‌ی x یک نقطه‌ی زنگیر بازگشتی است اگر برای هر $\epsilon > 0$ ، یک ϵ -زنگیر با نقطه‌ی ابتدا و انتهای x وجود داشته باشد، یعنی وجود داشته باشد عدد طبیعی $n \in \mathbb{Z}_+$ و نقاط $x_0, x_1, \dots, x_n \in X$ به طوری که $d(f(x_i), (x_{i+1})) < \epsilon$ و $x = x_0, x_1, \dots, x_n$ برای هر

$$i = 0, 1, \dots, n-1$$

مجموعه‌ی همه‌ی نقاط زنگیر بازگشتی را مجموعه‌ی زنگیر بازگشتی f خوانند و با $CR(f)$ نشان می‌دهند، یعنی

$$CR(f) = \{p \in X \mid \text{برای هر } \epsilon > 0, \text{ یک } \epsilon\text{-زنگیر از } p \text{ به خودش وجود دارد}\}$$

لم ۲۲.۱.۱ مجموعه‌ی $CR(f)$ بسته است.

برهان . فرض کنیم $p \in \overline{CR(f)}$. چون f پیوسته است برای هر $\epsilon > 0$ وجود دارد $\delta > 0$ که $\epsilon < \delta$ و اگر $d(p, q) < \frac{\epsilon}{2}$ آنگاه $d(f(p), f(q)) < \frac{\epsilon}{2}$. چون $p \in \overline{CR(f)}$ دنباله‌ای مانند (p_n) از نقاط $CR(f)$ موجود است که $p_n \rightarrow p$. بنابراین عددی طبیعی مانند n_0 وجود دارد که اگر $n \geq n_0$ آنگاه $d(p_n, p) < \delta$. از آنجا که $p_n \in CR(f)$ ، عدد صحیح مثبت $m \in \mathbb{Z}_+$ و نقاط $d(f(p_{n_0}^i), p_{n_0}^{i+1}) < \frac{\epsilon}{2}$ و $p_{n_0}^m = p_{n_0}^{m-1}, \dots, p_{n_0}^1, p_{n_0}^0$. حال داریم

$$d(f(p), p_{n_0}^1) \leq d(f(p), f(p_{n_0})) + d(f(p_{n_0}), p_{n_0}^1) < \frac{\epsilon}{2} + \frac{\epsilon}{2} = \epsilon$$

و

$$d(f(p_{n_0}^m), p) \leq d(f(p_{n_0}^m), p_{n_0}) + d(p_{n_0}, p) < \epsilon$$

پس $p, p_{n_0}^1, \dots, p_{n_0}^m, p$ یک ϵ -زنگیر از p به خودش می‌باشد و بنابراین $p \in CR(f)$ ، یعنی $CR(f)$ بسته است. \square

فرض کنیم M یک منیفلد فشرده و $f : M \rightarrow M$ یک دیفیومورفیسم روی M باشد. فرض کنیم $p, q \in M$ برای هر $\epsilon > 0$ رابطه‌ی هم ارزی R روی $CR(f)$ تعریف می‌کنیم به این ترتیب که یک ϵ -زنگیر از p به q و یک ϵ -زنگیر از q به p وجود داشته باشد. رده‌های هم ارزی رابطه‌ی هم ارزی را مؤلفه‌های زنگیری خوانند. مؤلفه‌ی زنگیری شامل p از f را با $C_f(p)$ نشان می‌دهیم.

لم ۲۴.۱.۱ مؤلفه‌های زنگیری $C_f(p)$ فشرده و پایا می‌باشند و قابل تجزیه به دو مجموعه‌ی فشرده، پایا و مجرزا نیستند.

برهان . چون مؤلفه‌ها بسته‌اند پس فشرده می‌باشند. به علاوه اگر $q \in C_f(p)$ آنگاه یک ϵ -زنگیر $\{p = p_0, p_1, \dots, p_n = q, f(q)\}$ وجود دارد. بنابراین $\{p = p_0, p_1, \dots, p_n = q, f(q)\}$ یک ϵ -زنگیر از p به $f(q)$ است. به علاوه به خاطر فشردگی M و درنتیجه پیوستگی

یکنواخت f برای هر $\epsilon > 0$ عددی مانند $\frac{\epsilon}{4} < \delta < 0$ وجود دارد به طوری که اگر آنگاه $d(x, y) < \delta$ ، یک δ -زنجیر از q به p مانند $d(f(x), f(y)) < \delta$ موجود است. بنابراین $\{f(q), f(x_1), \dots, f(p)\}$ یک $\frac{\epsilon}{4}$ -زنجیر از $f(p)$ به $f(q)$ می‌باشد. از $\frac{\epsilon}{4} < \delta < \frac{\epsilon}{2}$ و $d(f(x_1), f(x_2)) < \delta$ نتیجه می‌گردد $d(f(x_1), f(x_2)) < \epsilon$. پس $\{f(q), x_2, x_3, \dots, x_m = p\}$ یک ϵ -زنجیر از $f(q)$ به p است. بنابراین مؤلفه‌ها پایا می‌باشند.

بالاخره یک مؤلفه‌ی زنجیری نمی‌تواند به دو مجموعه‌ی فشرده‌ی پایا و مجرزا تجزیه شود زیرا اگر $C_f(p)$ به صورت اجتماع دو مجموعه‌ی فشرده‌، پایا و مجرزا A و B باشد و فرض کنیم $p \in A$ ، آنگاه برای هر $q \in B$ ، مدار مثبت q در داخل B باقی می‌ماند ولی اگر یک ϵ -زنجیر از q به p وجود داشته باشد و ϵ به اندازه‌ی کافی کوچک باشد به خاطر پیوستگی یکنواخت، بایستی مدار q در امتداد زنجیر حرکت کند و از B خارج شود که تناقض است. \square

تعریف ۲۵.۱.۱ دیفیومورفیسم f روی منیفلد M را متعدد خوانیم در صورتی که نقطه‌ای مانند $p \in M$ وجود داشته باشد که مدار آن تحت f در M چگال باشد.

تعریف ۲۶.۱.۱ فرض کنیم f یک دیفیومورفیسم روی منیفلد M است. زیرمجموعه‌ی پایا A از M را متعدد زنجیری خوانند در صورتی که برای هر دونقطه‌ی p و q در A و هر $\epsilon > 0$ ، یک ϵ -مدار نما با نقطه‌ی شروع p و نقطه‌ی پایان q وجود داشته باشد، یعنی یک دنباله‌ی متناهی مانند $\{p = x_0, x_1, \dots, x_n = q\}$ برای $d(f(x_i), f(x_{i+1})) < \epsilon$ به طوری که $i = n - 1$. این دنباله‌ی $\{x_0, x_1, \dots, x_n\}$ را یک ϵ -زنجیر واصل p و q در A خوانند.

تعریف ۲۷.۱.۱ زیرمجموعه‌ی R از M را مانده‌ای خوانیم در صورتی که شامل اشتراکی شمارا از زیرمجموعه‌های باز و چگال باشد. ویژگی P در یک فضای متریک X را ژنریک خوانیم اگر زیرمجموعه‌ای مانده‌ای مانند R از X وجود داشته باشد که هر $y \in R$ ویژگی P را دارا باشد. چنین مجموعه‌ی مانده‌ای را یک مجموعه‌ی ژنریک خوانند.

تعريف ۲۸.۱.۱ فرض کنیم f یک دیفرانسیل را روی یک منیفلد فشرده M باشد و فرض کنیم $\Lambda \subseteq M$ یک مجموعه است که f پایا باشد. گوئیم زیرمجموعه Λ از M موضعاً بیشین در U است در صورتی که یک همسایگی فشرده U از Λ موجود باشد که $\cap_{n \in \mathbb{Z}} f^n(U) = \Lambda$.

تعريف ۲۹.۱.۱ یک زیرمجموعه مانند Λ از M را C^1 پایدار-سایه‌ای خوانیم در صورتی که

(۱) در یک همسایگی فشرده مانند U مجموعه Λ موضعاً بیشین باشد و

(۲) یک C^1 -همسایگی $U(f)$ از f وجود داشته باشد به طوری که برای هر $g \in U(f)$ ، $g|_{\Lambda_g}$ خاصیت سایه‌ای داشته باشد جایی که $\Lambda_g = \cap_{n \in \mathbb{Z}} g^n(U)$.

مجموعه Λ_g پیوستار Λ نامیده می‌شود. بویژه اگر $M = \Lambda$ ، به طور ساده گفته می‌شود f C^1 پایدار-سایه‌ای است.

تعريف ۳۰.۱.۱ فرض کنیم (X, d) یک فضای متریک و $f : X \rightarrow X$ یک همسانربختی باشد. فرض کنیم $\{x_n\}_{n=0}^\infty$ پیوسته است | $P = \{\epsilon : X \rightarrow \mathbb{R}^+ | \text{زیرمجموعه } U \text{ از } X \text{ جمع کننده ضعیف برای } f \text{ است در صورتی که یک نگاشت } P \ni \epsilon \in U \text{ وجود داشته باشد به طوری که برای هر } x \in U, x_n \in U \text{ و قطی } U \text{ جمع کننده ضعیف است، مجموعه } A = \cap_{n \geq 0} \overline{f^n(U)} \text{ را جاذب ضعیف مشخص شده توسط } U \text{ خوانیم. برای } \epsilon \in P \text{ دنباله } \{x_n\}_{n=0}^\infty \text{ را یک } (\epsilon, x_0) \text{-زنگیر خوانیم در صورتی که } d(f(x_j), x_{j+1}) < \epsilon \text{ و } d(f(x_j), x_0) < \epsilon \text{ باشد. عدد } n \text{ طول } \epsilon \text{-زنگیر نامیده می‌شود. نقطه } x_0 \text{ را } p \text{-قیاسی زنگیر بازگشتی برای } f \text{ است اگر برای هر } \epsilon \in P, \text{ یک } (\epsilon, x_0) \text{-زنگیر با طول حداقل } 1 \text{ با نقطه } x_0 \text{ شروع و پایان } p \text{ موجود باشد. مجموعه } U \text{ همه } x \in U \text{ را } (\epsilon, x) \text{-زنگیر بازگشتی برای } f \text{ نشان می‌دهیم. یک مجموعه } U \text{ جمع کننده ضعیف یک قطعه } f \text{ را با } CR^+(f) \text{ نشان می‌شود.}$

لم ۳۱.۱.۱ مجموعه U قطعه‌ی جاذب است اگر و فقط اگر $\overline{f(U)} \subseteq U$.

برهان . اگر مجموعه U قطعه‌ی جاذب باشد آنگاه $P \in \epsilon$ ای موجود است که $B_{\epsilon(f(x))}(f(x)) \subset U$ و بنابراین $f(U) \subset U$. حال اگر y یک نقطه‌ی حدی $f(U)$ باشد آنگاه $y \in B_{\epsilon(f(x))}(f(x))$ در U وجود دارد که $y = \lim_{n \rightarrow \infty} f(x_n)$. می‌توان n را به قدر کافی بزرگ در نظر گرفت که $d(f(x_n), y) < \epsilon(f(x_n))$. بنابراین $y \in B_{\epsilon(f(x_n))}(f(x_n))$ پس $y \in U$ وابن یعنی $\overline{f(U)} \subseteq U$.

برعکس فرض کنیم $\overline{f(U)} \subseteq U$. قرار می‌دهیم

$$\epsilon(x) = \frac{d(x, \overline{f(U)}) + d(x, X \setminus U)}{2}$$

حال اگر برای $x \in U$ داشته باشیم $y \in B_{\epsilon(f(x))}(f(x))$ و اگر $y \in \overline{B_{\epsilon(f(x))}(f(x))}$

$$d(y, f(x)) < \frac{d(f(x), \overline{f(U)}) + d(f(x), X \setminus U)}{2} = \frac{d(f(x), X \setminus U)}{2}.$$

در نتیجه $y \in U$. به علاوه اگر y نقطه‌ی حدی $B_{\epsilon(f(x))}(f(x))$ باشد آنگاه دنباله‌ای از عناصر مانند (y_n) در $B_{\epsilon(f(x))}(f(x))$ موجود است که $\lim_{n \rightarrow \infty} y_n = y$. بنابراین عدد طبیعی مانند n .

موجود است که برای هر $n \geq n_0$. $d(y, y_n) < \frac{\epsilon(f(x))}{3}$. پس داریم $d(y, f(x)) \leq d(y, y_{n_0}) + d(y_{n_0}, f(x)) \leq \frac{d(f(x), \overline{f(U)}) + d(f(x), X \setminus U)}{2 \cdot 3} + \frac{d(f(x), X \setminus U)}{3}$

$$= \frac{2}{3}d(f(x), X \setminus U)$$

در نتیجه $y \in U$. \square

تعریف ۳۲.۱.۱ در فضاهای غیر فشرده حوضچه‌ی یک جاذب ضعیف A وابسته به U عبارتست از مجموعه‌ی باز $\bigcup_{n \geq 0} f^{-n}(U)$ ، و با نماد $B(A, U)$ نمایش داده می‌شود. مشابه لم ۱۸.۱.۱ هر نقطه‌ی از $B(A; U)$ یک مجموعه امگا-حدی دارد که در A قرار گرفته است. فشردگی فضا شرط لازم برای مستقل بودن $B(A; U)$ از U می‌باشد. به عنوان مثال دو مجموعه‌ی $U = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2; 0 < x < 1\} \subset \mathbb{R}^2$ به صورت $B(A; U)$ و

را در نظر می‌گیریم. برای نگاشت $f : \mathbb{R}^2 \rightarrow \mathbb{R}^2$ با $U' = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2; -1 < x < 0\}$ ضابطه‌ی $A = \cap_{n \geq 0} \overline{f^n(U)} = \cap_{n \geq 0} \overline{f^n(U')} = \{(0, y) : y \in \mathbb{R}\}$ داریم $f(x, y) = (\frac{x}{2}, y)$. حالی که $\cup_{n \geq 0} f^{-n}(U') = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x < 0\}$ و $\cup_{n \geq 0} f^{-n}(U) = \{(x, y) \in \mathbb{R}^2; x > 0\}$ که بیانگر این مطلب است که $B(A; U)$ وابسته به U می‌باشد. بنابراین برای جاذب ضعیف A ، مفهوم حوضچه‌ی توسعی $B(A)$ را به صورت اجتماع مجموعه‌ی $B(A, U)$ که U روی مجموعه‌ی همه‌ی قطعه‌ی جاذب‌هایی که A را مشخص می‌کند، تعریف می‌کنیم.

تعریف ۳۳.۱.۱ برای $p \in M$ ، مدار مثبت p را بانماد $O_f^+(p)$ در نظر گرفته و قرار می‌دهیم M را پایدار لاغرانژ برای f خوانیم در صورتی که برای هر $p \in M$ مجموعه‌ی $K^+(p) = \overline{O_f^+(p)}$ فشرده باشد. در فضاهای متریک چون مجموعه‌های فشرده کراندار هستند، پایدار لاغرانژی ایجاب می‌کند که $O_f^+(p)$ کراندار است.

تعریف ۳۴.۱.۱ فرض کنیم Λ یک زیرمجموعه‌ی f پایایا از M باشد. گوئیم Λ یک تجزیه‌ی مسلط دارد اگر $T_\Lambda M$ یک تجزیه Df پایایی پیوسته به صورت $E \oplus F$ داشته باشد به طوری که ثابت‌های $x \in \Lambda$ و $\lambda < C < 1$ موجود باشند که برای هر $n \geq 0$ و هر $x \in \Lambda$ داشته باشند که $\|Df^n|_{E(x)}\| \cdot \|Df^{-n}|_{F(f^n(x))}\| \leq C\lambda^n$.

$$\|Df^n|_{E(x)}\| \cdot \|Df^{-n}|_{F(f^n(x))}\| \leq C\lambda^n$$

تعریف ۳۵.۱.۱ فرض کنیم $f \in Diff^1(M)$ ، Λ یک مجموعه‌ی فشرده‌ی f پایایا، $T_\Lambda M = E \oplus F$ یک تجزیه‌ی Df پایایی پیوسته باشد و $\lambda \in (0, 1)$. مدار $\{x, f(x), \dots, f^n(x)\}$ در Λ یک ریسمان λ -شبیه هذلولوی مربوط به تجزیه‌ی $E \oplus F$ نامیده می‌شود در صورتی که شرط‌های زیر برقرار باشند

فصل ۱. نمادها و تعاریف مقدماتی

۱۹

$$k = 1, 2, \dots, n \quad \text{برای} \quad \prod_{i=0}^{k-1} \| df|_{E(f^i(x))} \| \leq \lambda^k \quad (1)$$

$$k = 1, 2, \dots, n \quad \text{برای} \quad \prod_{i=k-1}^{n-1} m(Df|_{F(f^i(x))}) \geq \lambda^{k-n+1} \quad (2)$$

$$k = 1, 2, \dots, n-1 \quad \text{برای} \quad \frac{\| Df|_{E(f^i(x))} \|}{m(Df|_{F(f^i(x))})} \leq \lambda^2 \quad (3)$$

جایی که $m(A) = \inf\{\|Av\| : \|v\| = 1\}$

تعريف ۳۶.۱.۱ برای $p \in M$ تابع $\exp_p : T_p M \rightarrow M$ را به صورت زیر تعریف می‌کنیم

$$\exp_p(v_p) = \gamma_{v_p}(1)$$

جایی که $\gamma'_{v_p}(0) = v_p$ با مینیمم فاصله است که $\gamma_{v_p}(0) = p$ و γ_{v_p} ژئودزیکی (منحنی با مینیمم فاصله) است.